

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Biztosítás.

Lapunk múlt számában adtunk hirt arról a szomorú esetről, mely Motz István járási erdőőr kartásunkat érte s melynek következményeképp, súlyos sebekkel borítva nyomja a kórház ágyát s nem lehetetlen, hogy midőn ezeket a sorokat írjuk, hűséges lelke már elköltözött oda, a honnan nincs többé visszatérés, itt hagyva hűséges jó nejét s hat apró árváját gyászban, nyomoruságban, egyedüli bizodalommal a jó Istenben. Adja az egek Ura, hogy ne legyen így, hanem sikerüljön az orvosi tudománynak őt visszaadni az életnek, családjának, nemes hivatásának!

Rövid két esztendő alatt ugyanaz a férfiú szolgálatának hű és buzgó teljesítése miatt

kétszer lett gyilkos szándéku merénylet áldozatává s hogy a gonosz kezek még gonoszabb szándéka nem sikerült, az nem nekik, hanem csak a jó sorsnak köszönhető.

Szórványosan bár, de azért elég gyakran vesz és ad hirt lapunk az ilyen merényletekről, természetesen csak azokról, melyek véletlenül tudomására jönnek, de hány az az eset, melyről tudomást nem veszünk, bár megtörtént?

Itt az élete, testi épsége ellen törnek az erdészeti altisztnek, amott marhájában tesznek kárt, vagy fölperzselik keservesen s hangya szorgalommal és sok keserű verejtékkel szerzett csekély vagyonkáját s így nyomorba lökik őt és ártatlan családját.

Megdöbbentő dolgok ezek s komoly aggo-

TÁRCZA.

Az időjósaslásról.

A „Hazánk“ után.

Azt tartják, hogy az idő a gazda és van is benne valami. Tőle függ a termés, vajmi sokszor maga az egészség, sőt az élet is, mert egy-egy hirtelen fordulata ölhet, vagy eleveníthet. És ez a mindenható Uraság mégis csak eredménye a mindent betöltő levegő nyomásának, hőmérsékletének, mozgásának. És éppen ez az, amit messze előre kiszámítani lehetetlen; azért az ember némely természeti jelenségekből óhajtaná előre megállapítani, minő idő vár rá és a vágy teremtette meg az időjósaslási elméleteket, a melyek valóban nem csalhatatlanok.

Ilyen az a föltevés is, hogy ha Grönland és a Spitzbergák keleti partján sok a jég, száraz lesz az ősz, szigorú száraz december és január várható, melyre igen meleg tavasz következik; ha ellenben a nyugoti

oldalon sok a jég, akkor erős enyhe tél, igazi télvíz van kilátásban. Elterjedtebb időjóslo axioma az, hogy minél előbb hullatják leveleiket a fák, annál enyhébbnek ígérkezik a tél.

A tót nép időjósaslása úgy szól, hogy csunya kellemetlen lesz az idő, ha az északkeleti szél délnyugotivá változik, vagy a gyertya lángja serezeg. Ez mind megeshetik a légnyomás meglazulása folytán. De már önkényesebb időjósaslás az, hogy ha január 1-én a nap biborvörös felhők között kél, az évben káros szelek és zivatarok lesznek; ha fényes nap van, sok lesz a gyümölcs és a bor. A milyen pedig az ujév napja, olyan lesz az augusztus hónap, száraz vagy nedves.

Ha január 2-án verőfény van, az év gyümölcsöző lesz; és a milyen a másodika, olyan lesz a szeptember hónap. Remete Pál napja (január 15.) jó esztendő apja, ha tiszta az ég; drága lesz a gabona, ha eső vagy hó esik.

Fábián és Sebestyén napján (jan. 25.) borus, ködös az idő, a nép halálozását és a házi állatok elpusztulását

dalmakat keltenek bennünk; gondolkodunk, elmélkedünk a módokról melyekkel az ilyen veszedelmeknek ha nem is elejét, de legalább szomorú következményeiknek élit venni lehetne.

Az emberben születésétől kezdve megvannak a jó és rossz indulatok egyaránt s a nevelés az, mely azok valamelyikét jobban kifejleszti s diadalra juttatja a másik fölött s így mindaddig, míg hiányos házi és iskolai nevelés lesz, gonosz ember is akad, ki vélt vagy valódi ellenségén boszuját tölteni mindenkor kész.

Az erdészeti altiszt hivatásának teljesítésében gyakran, sőt majdnem mindig abba a helyzetbe jut, hogy egyes embertársaival ellenkezésbe jön s ez által azokat ellenségévé teszi, az ellenség pedig szenvedélyében vak s nem törődik azzal, hogy akkor, midőn ellenesének életét, egészségét vagy vagyonát elpusztítja, ez által gyakran számos tagból álló családot is sujt és tesz szerencsétlenné, földönfutóvá.

A dolog ilyenén állása mellett csak egy mód, egy eszköz kínálkozik arra, hogy a merényletek — ha már azoknak teljesen elejét venni egyáltalán nem lehet — legalább szörvénysabban forduljanak elő s ha már előfordultak, legyenek azok következményeikben kevésbé súlyosak s ez az egy mód a biztosítás.

Legyen minden egyes erdészeti alkalmazott, és pedig nem csak az altiszt, de a tisztviselő is — bár utóbbi a néppel való ritkább érintkezésből kifolyólag kevésbé van veszélynek kitéve — a személyére nézve baleset ellen biztosítva s éppen úgy biztosíttassék jószága, háza, ingósága, terménye, szóval mindene, a mivel bír, biztosíttassék pedig ne általa, hanem szolgálatadója által s tétessék ez kötelezővé törvény által egész hazánkban.

Az ilyen biztosításnak előnye számos. Első és talán legnagyobb az, hogy a merényletet tervező látva azt, hogy boszuját teljesen ki nem elégitheti, mert kiszemelt áldozatának vagy családjának bizonyos kárpótlásra van kilitása a merénylet sikerültének esetén, gondolkodóba esik s e közben győzedelmeskedvén benne a jó a gonosz fölött, eláll gyalázatos szándékától s így a merényletek száma rohamosan fog apadni.

A másik és nem csekélyebb fontosságú előny az, hogy magát legalább anyagi oldalról biztosítva érezven, az erdészeti alkalmazott sokkal buzgóbban, nagyobb lelkesedéssel megy neki nehéz földadatai teljesítésének, legnagyobb szolgálatot téve ez által szolgálatadójának vagyona fölvirágoztatása és jövedelmezőbbé tétele által, melyből azután játszva térül meg az az aránylag csekély évi járulék, melyet

jelenti; ha a köd az erdők, hegyek ormára ül, az az urak halála; minél magasabb a köd, annál előkelőbbek halnak el. Ha eső vagy hó esik, kevés lesz a termés, drága idők következnek.

A magyar nép időjárásai közmondásai inkább jellemzések, mint jövedölések, azért válnak be elég sűrű esetben.

Ilyenek: Ha Gyertyaszentelőkor (febr. 2.) megjelenő, mennyire süttött be a nap a pitvarajtón, annyira ver be utóbb még a hó. Dorottya (febr. 6.) még szoritja, de már Julianna (febr. 16.) lágyítja az időt. Ha üszögös Péter (febr. 22.) ködös, üszögös lesz a gabona. Május 12–14 között vannak a fagyos szentek (Pongrácz, Szervác, Bonifác); de ha baj nélkül elmúlt Orbán (május 25.), föllélekzik a gazda. Ha Medárd napján (jun. 8.) esik, 40 nap nem szünik meg. Szent István napján (jun. 24.) szakad meg a gabona gyökere, azontul már nem nő, csak érik. Ha a 7 alvó szent napján (jun. 27.) esik, akkor 7 hétig várható eső. Mérges Margit (jul. 20.) ritkán megy égi háború nélkül. Lőrincz

(aug. 11.) belepuszkáz a dinnyébe. Szeptember 8-án van a fecskehajtó Kiasszony napja. Márton (nov. 11.) olykor fehér lovon jön.

A múlt század közepén néhány tekintélyes kolozsvári polgár fölfolyamodást küldött a pozsonyi országgyűléshez és azt kérték, hogy a győri kalendáriumsináló műhely helyeztessék át Kolozsvárra, vagy legalább állitassék ugyanolyan az erdélyi testvérhaza fővárosában is.

Mivel, ugymond a folyamodás, hoszu éveknél oltapasztalók, hogy megnehezedett az időjárása fölötünk. A kalászt, mely még meleg napsugarat áhitja, zordon eső veri; miglen tavaszonta úgy kimelegedik fölibenk az Úristen égboltozata, hogy a gyöngö csirát mind megaszalja. Sokáig tanakodtunk, hogy mi lehet oka ennek a különös és szokatlan időnek, mig végre egy közölünk rájött a baj kutfejére.

Az egész országban csak egy tekintélyes kalendárium van; ez a győri, ez jövendöl az országra esőt, napfényt, szárazságot és minden egyebet. Természetes,

biztosítási díjakban elfizetnie kell.

Végre nagy előnye lenne ennek a biztosításnak még az is, hogy a merényletek kevesbedésével lassacskán köznépünk erkölcei is javulnának, mert tudva lévő dolog, hogy mi sem rontja azokat annyira, mint a rossz példa. Egy-egy merénylet, kivált ha tettesének sikerült az igazságszolgáltatás elől menekülnie, egész nagy vidéket képes megmételyezni s az amugy is mindig inkább a rosszra, mint a jóra hajló népet a bűn ösvényére csábítani.

A socializmus legujabb fölbujánzásánál voltak és vannak vidékek, hol az elvakult, fanatizált tömeg elüljáróinak élete és vagyona ellen tört és tör mert ezekben véli lenni bajainak — gyakran csak a képzelteknek — kutforrását. Az ilyen exponált helyeken alkalmazták a hatóságok a biztosítást és az erdmény teljesen igazolta a mi fölfogásunkat, a merényletekszáma egyszerre leapadt.

Azt, hogy az erdészeti személyzet a saját erejéből biztosítsa úgy önmagát, mint szerény vagyonszármazását, józan fölfogással kívánni nem lehet mindaddig, míg javadalmazása annyira silány, hogy a mindennapi kenyérre is alig elégséges.

Nem tartjuk magunkat véleményeink nyilvánításánál csálhatatlanoknak s így nem kívánhatjuk, hogy azok véglegesen elfogadva és

szentesítve legyenek, de arra mindenesetre jók hogy velük kísérletek tétessenek s meg vagyunk győződve arról, hogy az elősoroltaknál a jövő nekünk adna igazat.

A sólymász.

A vadászatnak ez a neme, mely a régi időkben királyainknak és főurainknak a legnagyobb élvezetet nyújtotta, Európában csak a Hunnok bejövételével lett ismeretes. Azelőtt csak Ázsiában gyakorolták s így nyilvánvaló, hogy azt itt őseink honosították meg, ez tehát kiválóan magyar vadászati mód, melyet elődeinknél kivált Nagy Lajos és Mátyás királyaink, a németeknél pedig Rótszakálu Frigyes császár üztek nagy szenvedélylyel s vajjon ki merné állítani, hogy magukban ezekben a nagy fejedelmekben is ne lett volna nagy mértékben kifejlődve a ragadozási vágy? Én legalább nem. Később, kivált a keresztes háborúk idejében a német birodalmon és honunkon átvonuló francziák is megismerték s megkedvelték a sólymászatot s azt visszaérkezésük után hazájukban is elterjesztették. — Hazánkban az anjoui házból származott királyok idejében divott leginkább a sólymász a nagyuri körökben s nem egy viszálynak, sőt véres összeütközésnek is volt okozója, míg ellenben az sem volt ritka eset, hogy egy-egy jól idomított sólyomnak az ajándékozásával a legelkeseredettebb perpatvarok is elsimitva lettek. Az is megesett, hogy a hírnévre vergődött valamely sólyomnak elvesztése vagy eltulajdonításából származott peres ügyekben még maga Mátyás az Igazságos sem tudott a feleknek teljes igazságot szolgáltatni.

hogy a győri ember úgy igazítja az időt, hogy Győrött jól esik, csak hogy a mikor a Dunán túl már az esőt várják, Erdélyben akkor még nagyon elkel a nap és megfordítva. Legyen tehát külön kandáriom csináló, a ki az erdélyieknek erdélyi időt csináljon.

A velencei arzenál admiráljának meg kellett esküdni, hogy míg a tenger-eljegyzés ünnepség le nem folyik, szélvész nem támad; hivatala köréhez tartozott tehát az időcsinálás is. Nankingban hosszas szárazság után kiadta a hatóság, hogy senki hust ne egyék, míg eső nem lesz és míg az idő meg nem változott, még a halevést is betiltotta.

Tudósok is bele mennek az időjóslásba. Klinkerfuss rettenetes száraznak jövendölte az 1893—1896. évek közé eső időszakot a napfoltok sűrű előjöveteleiből és nem lett igaz. Az 1894. juniusi hideg időjárását annak az üstökösnek rótták föl, mely a nap tányérja előtt vonult akkor el a koronáján keresztül és mivel, mint mondják az üstökösök hőmérséklete — 150°, több millió mértöld hosszú csóvája tehát lehűthette a felénk

utnak eredő meleg sugarakat. — 1894/5-re a telet szigorúnak jósolták, mivel a fenyves rigók tömegesen vultak a csehországi Érczhegységbe, de ennek oka az volt, hogy Szibériában mostohán ütött ki a fenyőmag termése. Mivel a méhek 1885. szeptemberben erősen ragasztgatták be lakásaikat, az a jóslat kelt szárnyra, hogy az 1885—86-iki tél igen szigorú lesz. Egyik sem következett be. Erős telet szokás várni, ha a mezei egerek és a hörcsög korán vonulnak az ember közelebe; ha a vadludak és kacsák korán hagyják el a norvég partokat: a fák levelei gyorsan hullanak. Viszont enyhe lesz a tél, ha a fenyők újra kezdenek virítani, a borz hanyagon készíti el téli lakását.

A növények is időjós hirben állnak az ember előtt. —

Ha nagy a levegőben a páratartalom, fölemeli bugáját a *Trifolium pratense*; szirmait összerakja az *Anagallis arvensis*, *Calendula officinalis*, *Convolvulus arvensis*, *Stellaria media*. Csavaros termőjüket egyesre nyújtják az *Avena fatua* és a *Geranium cibonium*.

Arra nézve, hogy milyen nagy fontosságot tulajdonítottak hajdanában a sólymászatznak, legjobb bizonyítékul szolgál az, hogy II-ik Frigyes király könyvet irt róla, a mi abban az időben egy uralkodó fejedelemnél nem csekély dolog volt.

Bár a sólyomvadászatra minden gyors röptű ragadozó madár alkalmas volt s a keleten a sasok különböző fajait használták is erre a célra, Európában csak is a sólymok, ölyvek és karvalyok igénybevételevel gyakorolták a vadászatnak ezt a nemét, mint olyanokkal, melyek még sem annyira nehézkesek, mint a sasfélék.

Tekintettel arra, hogy a fészekből zsenge korban kiszedett sólymok nem voltak olyan kitartók és ügyesek, mint a szabadban fölneveltek, ennél az oknál fogva a sólymászatz legfontosabb és leglényegesebb részét a szükséges sólyomnak a befogása képezte s a szabadból fogott sólyom annyira értékes volt, hogy annak ára fejében egy-egy telket is szívesen adtak. A fogás csalétekkel — melynek áldozatául rendszeren egy szelid galamb esett, — és egy már betanított csalogató sólyom segítségével történt a szabadban olyan módon, hogy midőn a vad sólyom lecsapott a kitett áldozatra, azt hirtelen hálóval beborították s ilyen módon foglyul ejtették; az ölyveket és karvalyokat szinte csalétekkel, de csapdába fogták.

A foglyul ejtett sólyom betanítása meglehetősen nehézségekkel járt s eleinte abból állt, hogy az időmitó bal karjához lánczolt sólymot a jobb kéz segítségével galamb — vagy sovány marhahús falatokkal etette s így szoktatta magához, mindaddig, míg az végtére a kisebb távolságra kitett húst maga vette el s helyére visszatért; ez után következett az élő állatra való vadászás betanítása, mely célból zsinegre kötött kisebb

madárkákat engedtek el a szobában bizonyos helyhez megerősítve s erre azután a sólymot rá szabadították, mely azután lecsapva a kis ártatlanra, addig vagdosta csőrével feje bubját, míg azt kilyukasztva agyvelejét kiszedegette s elfogyasztotta. Hát bizony ez az oktatás meglehetősen türelmet igényelt s elég borzalmas volt arra, hogy a korunkbeli vadászok nem szívesen foglalkoznának vele.

Ez a gyakorlat később hasonló módon a szabadban lett megtartva mindaddig, míg a sólyom teljesen betanult, melyek után az erősebbek a magas röptű gémekek és vakvarjak, a gyöngébbek pedig az alacsonyabban röpködő foglyok, fürjek és császármadarak vadászására lettek begyakorolva.

A sólymok között leghíresebbek voltak a norvégiai, islandi és a grönlandi fajok, valamint a vándor sólyom jérczéje. Minden egyes sólymot egy bizonyos vad vadászására gyakoroltak be, a mi az eredmény biztosságára volt szükséges. Voltak olyanok is, melyeket elejtett és zsineg segítségével huzgált nyulakon ezeknek vadászására szoktattak, erre a célra azonban sokkal alkalmasabbaknak bizonyultak az ölyvek és karvalyok.

A sólyommal való vadászás kellékeihez tartoztak: a fejkötő vagy sólyom-kupak a fejre, a rövid és hosszú bilincs, a sólyom-szija, a madár hordásához szükséges kalitka, a sólymászó táskája és a keztyű.

A magas röptű vadakra a sólymászatz rendszeren lóháton történt úgy, hogy a fölvert vad után a mindig figyelő és éber sólymot a rövid béklyóról eleresztve föllokták s ez nyíl sebességével tört a kiszemelt áldozatra s annak fejbubjára körülropködése közben addig mért sulyos csapásokat erős csőrével, míg azt elkábitotta s ekkor bele vágva éles körmeit, vele együtt lebegett le a magasból. Most kezdődött azután a vadász

Nagy Imre azt írja (Tudományos Gyűjtemény 1818. VIII. 44.), hogy a növények közül némelyek, minek előtte esni kezd, a virágaikat megnyitják, példának okáért a varjufű (*Riscus trionum*), a Csábaire (*Pimpinella*).

A baranyai bükkök néphiedelem szerint 3 nappal előre erős zugással jelentik meg a készülő esőt. Meteorológus az *Eryngium* is; időjós a *Stellaria Media* Vill. tyukhur, — nem csálhatatlan, de elég biztos. Derült időben reggel 9 óra tájt ég felé irányozza fehér piczi virágait és ez irányban feszítve tartja délig, — de ha borult az ég, vagy épen eső közelit, nem bontakozik ki, mintha menyegzős ruháját féltené és tudná, hogy annak egyszerű pompáját barátságos napsugár köszönteni nem fogja.

Időjós a *Ambrus precatorius* is, melynek kerek korálpírosan fénylő és fekete ponttal ékesített magvai ismeretesekek mint olvasószemek, ugyszintén mint ékesítés a tengeri fürdőkön árult csigaszekrényekről. Olesón szerezhetők be fűszerkereskedésekben, krajczárba alig

kerül párja. Leveleinek időjelző mozgása vagy egy század óta áll figyelés alatt, kulturája azonban nem könnyű a szobában, mert sok meleget kíván. Legkönnyebben megeshetnék a tenyésztése úgy, ha kettős bádog-edény közé vizet önt a kertész és azt borszeszláng segítségével egyenletes melegen tartja, hozzá pedig olyan palaczk alá rejti, a melynek feneke levált. (Humboldt, Monatschrift, 1888. 477.)

Növény-meteorológus a *Hura crepitans* is, melyet Jamaika szigetén porzótartó fának neveznek, ennek időváltózáskor föl pattanak tojásdad nagy magtartói és egész robajjal szórják szét apró magvaikat.

Barza kaszatta néven ismeretes Keletindiában a játék, melyet jónak látott az angol kormány eltiltani, mert nagyon hazard alakot öltött. Esős időben arra fogadnak, sok lesz-e a csapadék vagy kevés? E végből a házak terraszain vagy erkélyein csövekkel ellátott víztartók vannak berendezve s mihelyt a lehullott víz bizonyos fokot elért, kezd a csövön lefolyni. A fogadások zivatar kezdetén történnek és az eredmény oly

teendője; gyors lábu lován a helyszínére száguldva keztyűs kezével szétválasztotta az élet-halál harczot vivő állatokat s miután a sólymot ismét bilincsbe verte, a prédát a nyeregkapán függő tarisznyába helyezte.

Igaz, hogy a vadászatnak ez a neme kegyetlen s valóságos állatkinzás, de érdekfeszítő s izgalmas voltát letagadni még sem lehet s így nem csoda, ha a középkor vadabb erkölcsű népei gyönyörűségüket lelték benne.

A magas röptű madarakat természetesen csak tágas térségeken lehetett üzni, hogy a vadász a viaaskodókat nem csak szem elől ne tévessze, hanem hogy azokat paripáján akadálytalanul követni is bírja, mire annyival inkább volt szükség, mert néha a drága sólyom maga is nehéz sebeket kapott a küzdelemben s ha a harcznak a kellő pillanatban vége nem szakad, életét is veszthette.

Az alacsony röptű madarakat és a nyulakat gyalogszerrel is vadászták s ez már nem annyira kedvtelés, mint inkább pecsenye szerzés céljából történt.

A sólymászok kedvencz foglalkozása volt a középkor uri asszonyainak s ezek szenvedélye sokszor a férfiakén is túltett. A vadászatnak eme nemével egészen a mult század végeig találkozunk, ekkor azonban a löfegyverek folytonos tökéletesítése következtében mind jobban háttérbe szorult s ma már csak a régi krónikákban olvassuk érdekes leírásait őseink eme hagyományának.

Igy kezd kiszorulni lassacskán a bizony szintén nem igen nemes agarászat is, melyre nemsokára szinte rámondhatjuk majd, hogy csak volt, mint a cigány lova.

Vén praktikus.

LEVELEZÉS.

Petrosény, 1898. évi június hó 26-án.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nem tartom fölöslegesnek egyről-másról a szerkesztő urat, valamint lapunk tisztelt olvasóit értesíteni; különben alig van nap vagy hét, hogy valamit írni nem lehetne, de hát sokan vannak olyanok, kik vagy nem szeretik megfigyelni az eseményeket, vagy pedig sokkal inkább kényelem szeretők, mint hogy azokat másokkal is közölnék. Én nem tartozom az utóbbiak közé.

A salgótarjáni köszénbánya részvénytársulat birtokán, a Tája nevezetű havasról fenyőfát usztatnak most a Zsil folyón a bányák részészére. A napokban az usztatás alatt levő fa összetorlódott s az usztatásnál alkalmazott Grecsán Lázár és társai hozzá fogtak a torlasz szétbontásához; alig fogtak hozzá ehhez a veszélyes munkához, egyszerre csak a jóval föllebb levő vízfogót minden előzetes jelzés nélkül megeresztették s az abban fölfogva volt nagy vízmennyiség olyan rohamosan zúdult alá, hogy az összetorlódott nagy fátömeget magával ragadta, de elsodorta a torlasz szétbontásával foglalkozó Gecsán Lázárt is, ki a farakás alá került s itt nyomban halálra zuzódott. A szerencsétlenül járt szegény munkást özvegye és öt árvája siratja. A hatósági bizottság nyomban kiszállt Pujról kipuhatolni, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenség miatt.

Szerény véleményem szerint a hiba abban rejlik, hogy a társulat nem alkalmaz szakképzett erdészeket és erdőőröket az erdei munkálatoknál és az usztatásnál, hanem mindenféle szakképzettség nélkül való egyéneket,

izgatottságot kelt, hogy a bennszülöttek között miatta véres verekedések támadnak, az pedig nem áll sem a közrend, sem a meteorológia érdekében.

Az 1896-iki nyári nagy viharok és hűvös augusztus után Habenicht azt jósolta, hogy novemberbe átnyulik az enyhe ősz, utána kemény havas tél lesz; Falb ellenben szeptember és október hónapokra folytonos esőket és utánok jövő enyhe telet helyezett kiállításba egész február végeig.

Lovdév 40 év óta foglalkozik a meteorológiával és Angliában már évtizedeken át komoly figyelemmel részesítik időjósításait. Ő az 1897/8-iki térről azt jelezte, hogy november 2-ik felétől deczember közepéig esős lesz; 4 hét alatt annyi víz hull le, hogy a folyók árvíz-veszedelmet okoznak. Deczember közepén olyan hideg áll be, a minőre csak Szibériában számíthatni. Január első napjaiban enyhére változik és az is marad márczius elejéig, mikor hóval és esős fagygyal kemény utótél áll be; márczius végétől május közepéig ismét enyhe, de akkor Európa sok vidékén

fagy lesz, a melynek hideg fuallata végig vonul az egész földrészén.

De úgy jár az időjós gyakran, mint a székely legendabeli Szent-Péter. Azt mondta Krisztus Urunk egyszer, hogy mivel megint rosszak az emberek, nem ad esőt egy esztendeig. Erre lesietett Péter az öcscséhez és azt mondta neki: Ne vess, kárba vesz a magod, nem lesz az idén eső. Mikor Péter később arra megy, csodálkozva látja, hogy eső nélkül is mindenki vetése szép, csak az ő öcscsé földje ugar. Elpanaszolja Krisztus Urunknak s azt a mondást kapja válaszul, hogy az eső csak egyik eszköz az áldáshoz, lehet siker olykor a nélkül is.

A nagyon messze időre előirányzott időjósításra ráesküdni nem lehet mindaddig, míg a levegő járása minden ízében mint ok és okozat az ember tudása előtt teljesen világos nem lesz.

H a n u s z I s t v á n.

kiknek talán fogalmuk sincs a munkának miként való vezetéséről. Nyilvánvaló ez abból is, hogy a minap bementek vágásukkal a petrillai urbáriális erdőbe s ott 200 darab fenyőt vágattak le, más oldalon pedig egy uradalmi erdőből százon fölül levő darabot. Más alkalommal ismét a mérésnél ugyancsak a petrillai erdőben körülbelül kétezer darab fát döntöttek s most mint erdőkárosítók várják megérdemelt büntetésüket. Szaképzett egyének alkalmazása mellett ilyenek aligha történhetnének, pedig hát az ilyenek tartására kötelezi az erdőtörvény 17. §-a.

Petrillán a napokban meggyilkoltak egy embert s a szobájába zárták, hol egy hétig feküdt halva s már teljesen föloszlásnak indult, midőn ráakadtak.

A folyó hó 25-én vidékünkön elvonuló nagy zápor annyira megrongálta az utakat és a vasuti töltést, hogy a közlekedést csak nagy bajjal lehetett helyreállítani. Községünkbe olyan vizár zúdult, hogy a házakba is behatolt, így Szabó József itteni asztalosmester piactéri műhelyébe és konyhájába olyan erővel tódult, hogy a konyha hátsó falát kellett áttörni s itt adni utat a víznek, nehogy az egész épület összedőljön.

Lapunk 38-ik számában pályázat van hirdetve egy erdőőri állásra Hunyadvármegye területén Puj székhelylyel. Ez talán tévedés lesz, mert a puji kerületi erdőőri állomás be van töltve egy derék erdőőrrel, ki hivatásának buzgón és fáradhatlan kitartással felel meg s ez saját nyilatkozata szerint nem készül elhagyni állomását.

(Mi a pályázatot a hivatalos jellegű „Erdészeti Lapok” s így teljesen megbízható kútforrás nyomán közöltük; lehet, hogy egy új állomás lesz ott rendezesítve. Szerk.)

Krisán György.

Különfélék.

Lapunk mai számával az abba helyezett külön czédulákon értesítjük tisztelt olvasóinkat előfizetésük lejártának idejéről s olyanoknak, kiknek előfizetése már lejárt, vagy pedig legközelebb lejár, utalványlapokat is mellékelünk a pénz beküldhetése végett, mit a jövő hó folyamán okvetlen teljesíteni kérünk. A lap szétküldése eme fáradságos munka miatt egy kissé késik ugyan, de hát kénytelenek vagyunk vele, mert további főnállása csak úgy lehet biztosítva, ha mindenki eleget tesz kötelezettségének. Azoknak, kik már egy vagy több év óta és többszöri ígéreteik daczára sem fizettek, kénytelenek leszünk a helybeli kir. járásbíró-ság által fizetési meghagyásokat küldetni, mi tekintélyes fölös költséget fog nekik okozni, miért is figyelmeztetjük az illetőket, hogy ezt megelőzendő, július hó 10-ig egyenlítsék ki tartozásaikat

Postagalambok versenye. Bécsből táviratozzák: Az első osztrák baromfi-tenyésztő és a bécsi qaromfi tenyésztő egyesületnek e hó 9-én rendezett közös

postagalamb- versenyén Würzburgtól Béssig (610 km. légvonalban) az első galamb 6 óra 20 percz alatt érkezett Bécsbe. A többi 52 galamb majdnem mind 7 óra 40 percz alatt érkezett meg. Ugyanaz nap rendezte a bécsi első osztrák háromfi-tenyésztő egyesület saját postagalamb-versenyét, mint jubileumi versenyt, Krakóból Bécsbe, a mely versenyre a földművelésügyi ministerium állami érmekeket, a hadügyministerium és a bécsi községtanács pedig tisztelet-díjakat adományozott. A 71 postagalamb közül az első a szembefuvó erős szél és a nagy esőzés daczára 8 óra alatt érkeztek meg Bécsbe.

Tíz éves életmentő. Késmárkon az elmúlt szombton több gimnáziumi tanuló fürdött a Poprád folyóban. Az egyik közülök örvénybe jutott és már közel volt a megfuladáshoz, mikor Linczenyi Pál 10 éves gimnazista társa utána a vízbe ugrott, s szerencsésen partra hozta. A fiatal életmentőt tetteért nagy üneplésben részesítették.

Nagy szerencsétlenség egy hajó vizrebocsátásánál. Londonból táviratozzák, Ma bocsátották vizre az „Albion” czirkálóhajót a yorki herczeg jelenlétében Blackwall-ban. A keresztelést a yorki herczegné végezte. Midőn a hajót a folyóra bocsátották, oly hirtelen szoritotta ki a vizet, hogy a közönség számára épített nagy emelvényt egy nagy hullám elborította és mintegy 300 embert a vízbe sodort. Eddig 10 halottat találtak meg. Attól tartanak, hogy legalább ötvenen lelték halálukat a hullamok között.

Este tízedfél óráig 30 halottat találtak meg a blackwalli szerencsétlenség áldozatai közül. Az apály beállta előtt lehetetlen a halottak számát megállapítani. Azt hiszik, hogy körülbelül 60 ember vesztette életét. Majdnem mindnyájan a munkás-osztályhoz tartoztak s a hajógyár közelében laktak és a partot védő gáton gyűltek össze, hogy megnézzék a hajó vizrebocsátását. A hajó vizrebocsátása szerencsésen ment végbe. A viz által elsodortak jajgatását ugyszólván elyomta a nézők tapsvihara, valamint a közelben levő gőzhajók zaja és fűttye.

Meggyilkolta a fiát. Junius 14-én reggel — mint Jászberényből írják — gyorsan terjedt el az a borzalmas hír, hogy egy ember vadállatias kegyetlenséggel meggyilkolta tulajdon fiát. A hír valónak bizonyult, mert csakhamar a hatóság is megállapította, hogy a gyilkosság elkövetője csakugyan az áldozat apja volt. Kedden reggel öt órakor lélekszakadva futott a jászberényi rendőrségre Várkonyi Gábor jászberényi lakos 15 esztendőös Teréz nevű leánya és ott bejelentette, hogy öccsét, a 14 éves, siketnéma Lajost megölte az apja. Reggel 3 és 4 óra között felébredt a leány és a konyha mellett levő kamarából hörgést hallott. Nem tudta elgondolni, hogy mi történhetik ott. Be akart menni. Éppen akkor őtt elő apa, kinek vérral borított karjait megpillantva rosszat gyanított. Várkonyi, a mint meglátta, hogy leánya ébren van, rárivallt, hogy azonnal távozzék hazulról. A leány azonban előbb bement a kamarába, a hol iszonyu ijedelemmel látta öccsét egy nagy vértócsa közepett. A

szerencsétlen fiu arczára bukva feküdt, karjai hátra voltak kötve, nyakán óriási seb tátongott, melyből patakzott a vér; mellette feküdt a nagy kés, melylyel gyilkosa átvágta a torkát. A leány halálra rémülten futott a rendőrséghez, hol sirva, zokogva jelentette be, hogy öcsét atyja megölte. A rendőrség kiment a helyszínére, hol megállapította, hogy a leány igazat mondott. A fiut ott találták egy nagy aludt vértócsában, hátrakötött kezekkel, átvágott torokkal, holtan. Azonnal megtették a szükséges lépéseket a tettes kézrekerítésére, és pedig sikerrel, mert elfogták a Jákóhalmi felő vezető uton. Vallatóra fogták s hamarosan be is ismerte tettét. Iszonyu bűnének elkövetésére az a sok baj és kellemetlenség vitte, melyet a megholt fiu rakoncátlanokodásával okozott neki. Ugyanis Lajos fia igen gyakran követett el a szomszédok kárára kisebb betöréseket és lopásokat, a miért azután mindig Várkonyi Gábornak kellett kártérítést fizetni. A rendőrség a gyilkost átkísértette a jászberényi királyi járásbiróság fogházába.

Gyilkos az erdőben. Nagykanizsáról írják hogy Mandó József és Harczinyák József miháldi lakosok június 1-én reggel Miháldról a nagykanizsai vásárra menőben a récsei erdő útja mellett egy férfi holttestére akadtak. Az arcot az ütések teljesen eltorzították, de azért a halottban felismerték Pálfi György miháldi gazdembert. Az esetről jelentést tettek a nagykanizsai törvényszéknek. A gyilkosokat nyomozzák.

Halálra hurczolva. Megrendítő szerencsétlenség hírért írják Pancsováról. Ponics Péter 24 éves vagyonos parasztgazda a napokban megfűrosztotta a lovát s minthogy meleg volt az idő, ő maga is belement a vízbe. Kifelé jövet a derekára erősítette a kötelet a mely a lóra volt kötve, az állat azonban megvadult valamitől s örült vágatásba kapva, magával hurezolta a szerencsétlen fiatalembert, a ki idomitalan hustömeggé vált, mire megállították a lovat.

Ártatlanul a katonai börtönben. Husvét hétfőjén történt, hogy Sopron mellett meggyilkolták Brause nevű kintornást, a ki igen féltékeny volt feleségére. A gyilkossággal az asszony egyik udvarlóját, Schicha Móricz 76. gyalogezredbeli káplárt gyanúsították, a ki a polgári életben kereskedelmi utazó Schichat a katonai bíróság vizsgálati fogságba vetette, a honnan azonban a napokban szabadon bocsátották, mert igazolni tudta alibijét s így kiderült az ártatlansága.

A daáli vérengzés. A kolozsmegyei Daál községben néhány oláh paraszt jobb legelő híján a tilosba hajtotta marháját. A csendőrség neszét vette a dolognak s rögtön kivonult, hogy a tilosba jutott marhakat elkobozza s a gazdákat törvény elé állítsa. A csendőrök csakugyan el is értek a helyszínére, El akarták kobozni a marhákat, de a parasztok, a kiknek ez a néhány állat minden vagyonuk, nem akarták engedni, hogy megfoszszák őket. Szóváltás, dulakodás támadt. A csendőrök erőszakkal iparkodtak a marhát kézrekeríteni.

A parasztok szintén erőszakhoz nyultak, a miből nagy verekedés támadt. A csendőrök végre fegyverükhöz nyultak s rálöttek a parasztokra. Hat ember rémes halálkiáltással lebukott a före. A többi szétfutott. A hat elbukott közül három rögtön szörnyet halt. A másik három nehéz sebekből vérzett. Súlyosan megsebesülve vitték őket a községbe s hozzáláttak az ápolásukhoz. Kevés remény van arra, hogy fölépüljenek.

Léghajó Rátóton. A veszprémmegyei Rátóton tudvalevőleg már igen sok nevezetes dolog esett meg. Itt huzták fel a bikát a toronyba, hogy a párkányon kinőtt fűvet leegyelje, itt verték agyon az órát a ketyegő fene gyanánt és itt pörkölte meg a nemes Raky-család két okos sarja a saját édes öreg apját. Hanem azért olyan dolog még sem esett meg a régmúltban Rátóton, mint a minő megtörtént június 12-ikén. A falu tornya bogárhátú házai fölött ugyanis egy léghajó tűnt fel a levegőben. Az emberek kifutottak az utcára s úgy tanakodtak, hogy mi lehet az?

— A holdvilág öcsese — vélekedett a kurátor.

— A garabonczás diák — erősítette az öreg bíró.

Ekközben pedig a léghajó rohamosan szállott lefelé s a félénkebb rátóti benszüllöttek a pincékbe menekültek a veszedelem elől.

Pedig az a léghajó semmi veszedelmet sem rejtett magában. Mindössze három katonatiszt: Schmidt Gy. főhadnagy, Baumann Felix és Heller Ernő hadnagyok ültek benne, a kik június 8-án Bécsben indultak a légi utazásra s a kiket ide a Bakony tövébe sodrott a légáramlat. A rátóti ut mentén le akartak szállni s köteleket eresztettek le, de a mezőn dolgozó rátótiak nem nyultak egy világért sem hozzá s egymást rémitgették.

— Meg ne fogd, mert megüt a tüzes istennyila!

Végre is két gulyásbojtár kapaszkodott a kötélbe s a mint annyira lehúzták a léghajót, hogy a kosár a földet érte, az öreg gulyás bicskájával hirtelen belevágott a gömbbe, fölkiáltván:

— No ez sem röpill többet.

A szélről ingó gömb erre természetesen lecsillapodott s a tiszt urak kényelmesen kiszárván, egy ropogós tizesbankóval honorálták meg ezt a sikerült operációját a kanásznak, a mit ezuttal nem csikón, hanem léghajón hajtott végre a rátóti gulyás. — A három katonatiszt a fél 3 órai vonattal bejött Veszprémbe s onnét masnap délelőtt a 11 órai vonattal utazott vissza — a megrongált léghajóval együtt — Bécsbe. Rátóton tehát a gulyás a legfelvilágosultabb férfiú.

Szerkesztői üzenetek.

Krisán György urnak Petrosény. A beküldöttet föl fogjuk használni. A tárczát — ha egyébként megfelel — szívesen közöljük. Köszönet buzgókodásáért, bár példáját mások is követnék.

Zsilvölgyinek. A „Röpirat“ eddig részben nagy elfoglaltság, részben, sőt legnagyobb részben a még mindig nyilvánuló részvétlenség miatt nem látott napvilágot, de erős a bizalmunk, hogy szerzője — ki nem más, mint lapunk szerkesztője — a lap előfizetési hátralékainak a jövő hóban reménylett befolyása révén abba a kellemes helyzetbe jut, hogy a csakugyan időszéri s föllötte szükséges művecskét a saját koczkatárára kiadhatja. Az ára 1 frt. — Községi, közbirtokossági stb. erdőőrök névjegyzéke még nagyon hiányos és kedves szolgálatot tesz nekünk és a közügynek mindenki, aki velünk eme alkalmazottak neveit és pontos lakezimét közli. A felhívást magunk fogjuk megszerkeszteni.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

RASSER JÓZSEF csász. és kir. szab. ferlachi fegyvergyárának főraktára.

A vadászati idény közeledtével van szerencsém a tisztelt vadászat-kedvelőknek figyelmét Rasser József ferlachi (karinthiai) legjobb hírnévnek örvendő fegyvergyárából közvetlenül felszerelt, vadász-fegyver és szerelvényekben bővelkedő dús raktáramra fölhívni.

Két csövű lancaster vadászfegyverek 13—18 frtig és feljebb.

Lancaster-Express-Rifle két csövű golyós fegyver 30—50 frtig és feljebb.

Különféle vadászati szerelvények, töltények, fojtások, gyutacsok, sörét stb. bármily mennyiségben és a legmérsékeltebb áron kaphatók.

Megfelelő kezesség mellett vadászfegyvereket kényelmes

részletfizetés

mellett is szállítok.

Borraktáram dusan el van látva különféle csemege- és asztali borokkal saját pinczémből.

Palaczkborok árai: Legfinomabb I. rendű Traminer 1 liter 50 kr. 0.7 liter 40 kr.
 „ I. „ Magyarádi 1 „ 40 kr. 0.7 „ 30 kr.
 „ I. „ Asztali bor 1 „ 35 kr. 0.7 „ 28 kr.

Ugyanezek 50 literes hordókban és azon fölül megfelelő árkedvezmény mellett. Tisztelettel

FOREK RUDOLF, Szász-Sebesen (Erdély).

Az „Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére” függönyöksege.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbízott

a nagytekintetű erdétisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

 Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
 Ő csász. és kir. Fensége őzsef Főhercege udvari szállítói
 A földmivelés m. kir. inisterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.